

DODENDANS

Ander werk van Maria Grund

De hoofdzonde (2021)

MARIA GRUND

Dodendans

Vertaald door Ron Bezemer

'/OLT

AMSTERDAM · ANTWERPEN

1

Sanna Berling veegt een zweetdruppel uit haar nek. Haar dunne zwarte bloes plakt tegen haar borst. Het is benauwd. Het enige wat door de ventilator op tafel beweegt, zijn de kleine, verdrogende blaadjes van een kamerplant.

Op het scherm van haar computer kijken de aantekeningen van het verhoor van een week geleden haar aan. Openbare dronkenschap bij de snackbar. Vier mannen, in leeftijd variërend tussen de dertig en de vijftig, hadden bij elkaar de tanden uit de mond geslagen voor het buffet van de cafetaria, waar vettig druipende hamburgers en hotdogs worden verkocht aan iedereen die uitgehongerd van de dansvloer komt. Een halfuur lang hadden ze daar op de parkeerplaats molenwiekend met elkaar staan vechten. Hun vrouwen en vriendinnen hadden geprobeerd hen te laten ophouden, maar hadden in plaats daarvan zelf een blauw oog opgelopen. Dat soort dingen gebeuren nu eenmaal op vrijdag- en zaterdagavonden in een dorp. Geen moorden of verkrachtingen, geen geplande geweldsuitbarstingen. Alleen maar pure frustratie.

Voetstappen. Een geur. Ansjovis en snus. Anton Arvidsson legt een in plastic gewikkeld broodje op haar bureau. Hij frommelt een zakje in elkaar en veegt een broodkruimel van zijn uniform.

‘Zou je nu niet snel weg moeten, als je nog op tijd wilt zijn?’

Er klinkt een sissend geluid als hij zijn blikje koolzuurhoudende energiedrank opent. Hij zet zijn lippen tegen de opening om het vocht op te vangen dat over de rand stroomt.

Op de vloer naast haar voeten wordt Sixten direct wakker. De Ierse wolfshondkruising ziet eruit als de hond van de Baskervilles, maar hij doet geen vlieg kwaad. Zelfs niet als iemand die naar ansjovis stinkt hem midden in een droom wakker maakt. Toen Eir

Sanna gebeld had om te vragen of ze voor Sixten kon zorgen, had ze eerst geaarzeld, maar nu kan ze zich geen leven meer zonder hem voorstellen.

Ze verwijderd het plastic van het broodje en verdeelt het in stukjes, die ze aan Sixten voert. Anton observeert haar en glimlacht, alsof hij iets wil zeggen.

Anton heeft iets slims en grappigs. Hij ziet er niet uit als een politieagent, eerder als een bodybuilder. Hij is gespierd en zijn hals is boertig breed. Ondeugende ogen. Een glimlach op zijn opmerkelijk zachte, rossige gezicht.

‘Wat is er dan met die burenen gebeurd die normaal op hem passen?’

Anton bedoelt het gepensioneerde stel dat één verdieping boven Sanna’s flat woont, Kai en Claes. Nog dezelfde dag dat Sanna was verhuisd hadden ze bij haar aangebeld, samen met hun husky, Margaret Thatcher, om haar te verwelkomen. Toen op zekere dag ook Sixten bij haar was komen wonen, hadden de honden elkaar ontmoet en elkaar leuk gevonden. En zo kwam het dat Kai en Claes af en toe op Sixten pasten.

‘Die zijn tot vanavond op het vasteland,’ zegt ze.

Anton lacht een beetje, hetzelfde lachje als wanneer zijn vrouw hem belt. Daarna loopt hij terug naar zijn bureau.

Links van zijn werkplek staat een scherm dat is bekleed met jute. Daarachter is een plek waar hij kan gaan zitten als er iemand de kamer binnenkomt met wie hij onder vier ogen wil praten. Hoewel dat nooit gebeurt, dus het tafeltje erachter fungeert meer als een plek om losse rommel op te zetten. Nu ligt er printerpapier en staat er een doosje met iets erin. Misschien haar naamplaatje.

Ze moest er nog steeds aan wennen dat dit kleine, onbelangrijke politiebureau voortaan haar werkplek was, ook al werkte ze hier al een paar maanden. Toen ze uit de ziektekwam, was haar in plaats van haar baan als rechercheur in de stad een rustiger deeltijd-aanstelling aangeboden, en haar besluit was niet moeilijk geweest. Eindelijk had ze de half uitgebrande boerderij verkocht en voor een fractie van het geld een klein appartementje aan de rand van het dorp kunnen kopen. Een simpeler leven.

Ze hoort de deur van het politiebureau opengaan.

Anton slaat het restje van zijn energiedrank achterover terwijl er een man binnenkomt. Hij is van middelbare leeftijd. Hij draagt een sportlegging, een trainingsjack en hardloopschoenen. In zijn hand heeft hij een plastic tasje.

‘Ik wil dit hier alleen maar afgeven,’ zegt hij en hij overhandigt het tasje aan Anton. ‘Tenminste, als jullie plaats hebben voor gevonden voorwerpen?’

Anton maakt het tasje open en fronst zijn voorhoofd.

‘Wat is het?’ vraagt Sanna achter hem.

‘Ik dacht dat iemand die misschien wel zal missen,’ vervolgt de man. ‘Ik heb zelf kinderen, dus ik weet hoe verdrietig ze kunnen zijn als ze iets verliezen.’

Anton laat het geopende tasje aan Sanna zien.

Een pop. Levensecht. De blauwe ogen kijken standvastig uit het tasje omhoog. In een geel kruippakje met een gestreept strikje en een lammetje op de borst ziet de pop er bijna uit als een baby. Op het hoofd zit een mutsje.

‘Ik was aan het rennen in het bos. Eerst liep ik er langs, maar ik móést gewoon terug.’

Sanna neemt het tasje van Anton over en kijkt er nog een keer in.

‘Die ziet er nieuw uit.’

De man knikt. ‘Ik was niet helemaal hiernaartoe gekomen als het een oud stuk speelgoed was dat er al jaren lag.’

‘Helemaal hiernaartoe?’ vraagt Sanna. ‘Waar heb je hem dan gevonden?’

‘Aan de oostkant van het bos. Niet helemaal tot het moeras, maar in die richting.’

‘Het moeras?’ zegt Anton. ‘Maar die kant op heb je alleen maar dichtbegroeid bos en vervallen boerderijen. Ik wist niet dat daar hardlooppaden waren.’

‘Ik loop niet over paden. Dat heet oriëntering, met behulp van een kaart. Elke keer op een andere plek, om goed in conditie te blijven.’ Hij knikt naar het tasje. ‘De vraag is misschien eerder: hoe is die pop op die plek terechtgekomen?’

Als de man even later door de deur verdwijnt, kijkt Sanna hem na. Anton haalt de pop uit het tasje en zet hem op zijn tafel, met het gezicht naar de deur. De kleine nepogen lijken plotseling angstig te kijken. Maar ze zijn vooral helder. Sanna pakt hem op en draait hem om. Ze laat haar hand over de gele stof van het kruippakje glijden. Geen spoortje vuil. Het gestreepte strikje op de borst is zacht en glad. Eronder zit iets scherp, maar als Sanna het aanraakt, buigt het mee. Het restant van een plastic pinnetje waar vermoedelijk een etiket aan vast heeft gezeten.

‘De boekhandel in het dorp verkoopt misschien zulk speelgoed?’ zegt ze tegen Anton.

Hij glimlacht en knikt in de richting van de klok aan de muur.

‘Zeg, niemand is dol op een begrafenis. Vooral niet als het om mensen gaat om wie je hebt gegeven. Maar als je nu niet vertrekt, kom je te laat.’

Ze loopt terug naar haar bureau en pakt haar thermosfles met koffie. Sixten staat op en loopt op een sukkeldrafje achter haar aan naar de deur. Daar geeft Anton Sanna met een meelevende glimlach een klapje op haar schouder.

‘Misschien is het in elk geval wel leuk om weer eens een paar oude collega’s te ontmoeten?’

Sanna start haar ivoorwitte Volvo 945 en werpt een blik in de achteruitkijkspiegel. Sixten kijkt haar onmiddellijk aan. Zijn kop en grote poten hangen over de rand van de achterbank. Ze heeft deze grote auto juist voor hem gekocht. De verkoper had de auto vooral aanbevolen om de moderne geluidsinstallatie die hij had ingebouwd, de achterwielaandrijving en het gietijzeren motorblok, terwijl zij alleen maar oog had gehad voor de enorme achterklep met de lage instap. Maar Sixten had slechts één keer van die ingang gebruikgemaakt en had daar angstig zitten hijgen terwijl zij reed. Sindsdien laat ze hem via het achterportier naar binnen springen. Dat is het enige wat hij wil. Ze had een beschermingsnet besteld om de autoritten voor hen beiden veiliger te maken, maar het ding was nog niet gearriveerd.

Ze zet de radio aan. De min of meer continue nieuwsuitzendingen

van het Europese vasteland, ongeregeldheden waar de hele wereld het over heeft. Het geweld dat de laatste jaren is toegenomen; een paar weken geleden waren rechts-extremisten met rellen begonnen die in diverse landen werden gecoördineerd. Gewapende groepen die binnen korte tijd vaste grond onder de voeten hebben gekregen; in bepaalde steden hebben overheidsinstanties hun deuren gesloten. Ze huivert als ze hoort over gezinnen die op de vlucht slaan, die uit elkaar gerukt worden; over de uitzichtloosheid, omdat geen derde partij wordt toegelaten voor een gesprek of bemiddeling.

Als het nieuws overgaat op reclame, zet ze Spotify aan en doet haar draadloze oortjes in. Haar playlist kiest van rockband Robert Johnson and Punchdrunks willekeurig het nummer 'Genocide'.

Ze stuurt de auto de provinciale weg op, die ook de hoofdstraat van het dorp is. Aan de hoofdstraat bevinden zich het benzinstation, koffiehuis Bagarns, de boekhandel en de bibliotheek. Bovendien is er een kapper, en een ijzerwinkel waar je van alles kunt kopen, variërend van timmerhout tot koekenpannen. Ze had er zelf spullen gekocht toen ze hier was komen wonen. Voor haar flat had ze er behalve de thermosfles ook een koffiezetapparaat gekocht en een paar gewone mokken. Een blikopener, een pan en een paar borden met bestek.

Ze kijkt naar de file die haar op de andere rijbaan langzaam tegemoetkomt. Een tractor. Een paar houtladers, gevolgd door een van de gele auto's van de thuiszorg.

Plotseling klinkt er een knetterend geluid, het snijdt door de lucht vanuit het niets. Sixten tilt zijn kop op en Sanna kijkt in de achteruitkijkspiegel.

Een groep tienermeisjes op bromfietsen. Ze herkent ze. Heeft ze al verschillende keren gezien nadat ze verhuisd was. Ze dwalen door het dorp als een zwerm, zowel overdag als 's nachts. Nu komen ze uit een zijstraat en gaan precies achter haar auto rijden. Het licht van hun koplampen schijnt in de zijspiegels, de meisjes halen in en rijden langzaam om de auto heen.

Naast Sanna rijdt een glanzend zwarte Aprilia. De belijning van de brommer is strak en licht, maar de vorm oogt agressief. Het

meisje dat stuurt heeft halflang roze haar en een grote tas over haar schouder. Achterop zit een meisje in een korte broek en een gebreide trui, ze heeft haar slanke benen in bordeauxrode veterlaarsjes gestoken. Haar handen rusten op haar blote dijen. Door haar donkere haar is een zwart lint gevlochten. Een seconde lang draait ze haar hoofd naar Sanna; haar helm legt een schaduw over haar ogen en de trekken van haar gezicht zijn niet te zien. Met één hand geeft ze een teken aan het meisje dat stuurt. Als de Aprilia meer snelheid maakt, ziet Sanna haar nek. Daar zit een tattoo, een soort vrouwelijk natuurwezen. Direct daarna zwenkt het glanzend zwarte beest precies voor de Volvo naar rechts en snijdt de auto af, waardoor Sanna gedwongen wordt om te remmen. De zwerm rijdt het trottoir op en verdwijnt in een zijstraat.

2

Als ze de haven van het vissersplaatsje in rijdt, wordt ze verblind door de zon. De twee kleine, afgeplatte rotseilandjes iets verderop in zee glinsteren in het felle licht. De plek in de schaduw waar ze wil parkeren is smal en ze moet de Volvo twee keer achteruitsteken voor het haar lukt. Als de motor uit is, drinkt ze het laatste beetje koffie uit haar thermosfles, reikt naar achteren en krabt Sixten tussen zijn oren. Met zijn grote, lieve ogen kijkt hij haar vragend aan.

‘Natuurlijk mag je mee,’ zegt ze.

Op de pier verzamelen zich mensen, de in het zwart geklede rij wordt almaar langer. Vroeger maakten begrafenissen haar altijd onrustig. De dood was iets kouds en abstracts. De teraardebestelling zelf was niets anders dan een moment waarop je langzaam leek te stikken, de psalmen en de afscheidsworden een soort stroperig vlies. Nu heeft ze dat niet meer. Misschien is ze haar angst kwijtgeraakt. In de loop der jaren heeft de dood in elk geval een andere betekenis gekregen. Erik, die daar al is, aan gene zijde, met zijn zachte haar in de war en zijn kleine, in de was verbleekte teddybeertje. Misschien voelt de dood gewoon niet meer zo ver weg als vroeger.

Vandaag zal het afscheid plaatsvinden op zee. De zee die ademt en zich naar hen uitstrekt, jaar in, jaar uit. De zee die overal binnensluipt, over de oevers kruipt, zich een weg baant door vezels en scheuren, tot in de aarde, en alles met leven vult. Vandaag zal die zee een leven terugkrijgen, een van hen zal als as in de golven verdwijnen.

Een tik tegen de autoruit doet haar opschrikken. Een seconde daarna laat Eir Pederson zich op de passagiersstoel zakken en draait zich om om Sixten te knuffelen.

‘Ik wilde je niet laten schrikken,’ zegt ze met een glimlach.

In haar zwarte jeans en even zwarte shirt onder een strak leren jack is Eir voor een begrafenis fatsoenlijk gekleed, maar haar haar zit in de war, haar gympen zitten onder het stof en de veters zijn niet netjes gestrikt. Ze ziet er bijna net zo uit als toen Sanna haar voor de eerste keer ontmoette. Op een zondag, drie jaar geleden, toen ze als nieuwe rechercheur moordzaken opdook bij een kalkgroeve waar de veertienjarige Mia Askar zich van het leven had beroofd.

‘Hoe is het met je?’ vraagt ze.

‘Het zal wel beter gaan als dit voorbij is,’ antwoordt Sanna terwijl ze naar de mensenmassa in de haven knikt.

‘Ja, verdomme...’ Eir laat haar blik over de omgeving gaan. ‘Ik zei net nog tegen Fabian dat ik het gevoel had dat de oude man van diagnose naar dood is gegaan voordat je het zelfs maar kon bevatten... Misschien mocht niemand van ons hem graag, maar jullie hebben lang samengewerkt, jij moet dus wel erg geschrokken zijn.’

Sanna kan zich niet precies herinneren hoelang Ernst ‘Eken’ Eriksson haar chef was geweest op het politiebureau in de stad, maar het waren heel wat jaren. De laatste periode dat ze hadden samengewerkt was gevuld geweest met conflicten en het had geleken alsof hij het allemaal al had opgegeven, maar toch had ze hem aardig gevonden. Hij had haar als jonge politieagent een kans gegeven, en toen jaren later de brand haar man en haar kleine Erik had weggerukt, had Eken haar overstelpt met werk. Hij had begrepen dat recherchewerk het enige was wat ze nog overhad.

‘Gaat het goed met je?’ vraagt Eir.

Sanna knikt. ‘Hoe is het met Fabian? Ik hoorde dat zijn moeder pas is overleden?’

‘Ja... Maar ze was al lang ziek, dus het was haar tijd. In meerdere opzichten misschien een opluchting: hij ging elke dag bij haar langs, soms urenlang. Ook al was ze te ziek om dat te beseffen.’

‘Heb je haar weleens ontmoet?’

‘Eén keer maar, toen hij met haar naar het strand is gereden omdat ze graag met haar voeten in het zeewater wilde. Ze had veel last van eczeem. Hij droeg haar naar de waterkant en hield haar in zijn armen tot ze in slaap viel.’

Sanna krijgt Fabian in het oog op de pier. Lang, slank en zelfverzekerd in zijn maatpak loopt hij naar een ouder echtpaar, dat hij begroet. Achter zijn hand verbergt hij een geeuw.

‘Hij heeft nog tot laat vannacht aan een sectie gewerkt,’ verzucht Eir. ‘Een dode waarbij het vermoeden bestaat dat er in het ziekenhuis een fout is gemaakt... Kon blijkbaar niet wachten.’

Sixten gaat rechtop zitten en duwt zijn neus tegen Sanna’s schouder. Ze stapt uit, doet het achterportier open en laat hem eruit. Terwijl hij rondsnuffelt in het bruingroene gras, komt Eir naast haar staan.

‘Is het fijn om weer aan het werk te zijn?’ vraagt ze. ‘Ook al weet ik niet of ik die verdomde schoenendoos in het dorp een werkplek zou willen noemen...’

‘Het gaat wel.’

De groep mensen in de haven beweegt zich in de richting van een groot passagiersschip. Op het witte stuurhuis zit een bord met het woord CHARTERS, gevolgd door een telefoonnummer.

Al snel beginnen de gasten aan boord te gaan. Ergens tussen hen in duikt de weduwe van Eken op. En naast haar zijn zoon, met een urn in zijn armen. Een voor een verdwijnen ze in het schip, om even later op het zonnedek weer tevoorschijn te komen. Fabian is achter hen aan gelopen, hij gebaart naar Sanna en Eir dat ze zich moeten haasten.

‘Hoe gaat het met jou en Fabian?’ vraagt Sanna terwijl ze Sixten aan de riem doet.

Op Eirs gezicht verschijnt een glimlach.

‘Tja, wat zal ik er verdomme van zeggen... Hij heeft natuurlijk veel met zijn moeder te stellen gehad. En we werken allebei verdomd veel. Vooral hij. Je weet nog wel hoe het eraan toegaat op het forensisch instituut. De afgelopen jaren zijn afschuwelijk geweest.’

‘Ja, ik geloof dat ik hem nooit vakantiedagen heb zien opnemen, zelfs niet in mijn tijd.’

‘Nee, maar nu gaat hij eindelijk proberen een week vrij te nemen. Hij begint morgen met een vriendenweekend.’

‘Aha.’

‘Die kameraden van hem zijn leuke jongens. Van die jeugd vrienden die ik zelf nooit gehad heb. Ze gaan het hele weekend naar de villa. Heb ik je al eens iets over die villa verteld?’

Sanna schudt haar hoofd. ‘Nee...’

‘Echt absurd. Die heeft hij van zijn moeder geërfd. Een idioot groot huis uit de jaren zeventig, aan zee, een stukje ten noorden van de stad. Altijd verhuurd voor conferenties en dergelijke. Maar nu heeft hij de boekingen tijdelijk stilgelegd. Hij wil kijken of hij het kan verkopen.’

‘Ben je er zelf weleens geweest?’

Eir schudt haar hoofd. ‘Het was immers al die tijd verhuurd. Maar nu... Misschien later deze week.’

Fabian wenkt hen weer vanaf het dek. Sanna kort de riem in en samen met Eir haast ze zich naar het schip.

‘Dat is lang geleden,’ zegt Fabian als ze aan dek komen en hij haar omhelst. ‘Je ziet er goed uit.’ Daarna pakt hij Eirs hand; hun vingers verstrengelen zich en hij kust haar zachtjes in haar hals.

‘Sanna?’ hoort ze iemand met zachte stem achter haar rug zeggen.

Het is Alice Kyllander, de jonge analist van de NOA, de Nationale Operationele Afdeling, die drie jaar geleden van het vasteland was gekomen om te assisteren bij het oplossen van een moord, en daarna iedereen verrast had door op het eiland te willen blijven. Ze is een tengerere verschijning, haar kleren zijn iets te groot en haar huidkleurige bril valt weg tegen haar gezicht.

‘Leuk om je te zien,’ zegt ze terwijl ze haar bruine haar in een knot in haar nek vastmaakt. ‘Wil je iets drinken? Ik zag dat er ijsthee op het buffet staat.’

Sanna wil iets zeggen, maar zodra ze Sixten naast haar ziet staan hijgen, bedenkt ze zich. Ze verontschuldigt zich en loopt verder naar een afgelegen, schaduwrijke plek aan de rand van het schip. Het verweerde metaal van de reling is roestig en koel onder haar handen. Sixten gaat naast haar voeten op de grond liggen. Daarna wordt de motor van het schip met een trilling gestart. Vanuit haar ooghoek ziet ze de contouren van de mensen om haar heen terwijl het schip de haven uit stevent.

3

Eir drinkt haar wijnglas leeg en pakt een paar kleine, handgemaakte bonbons uit een schaalte terwijl het personeel na de herdenkingslunch de tafel afruimt. Fabian leunt zwijgend achterover en kijkt haar onderzoekend aan, tot ze er onzeker van wordt. Dan glimlacht hij. Er is iets wellustigs in zijn blik wanneer hij naar haar kijkt. Ze voelt dat ze bloost en vanbinnen warm wordt.

‘Waarom zijn we nog niet terug in de haven?’ vraagt ze met haar mond vol.

Hij lacht en neemt een slokje van zijn alcoholarme bier.

‘Omdat de bonbons nog niet op zijn,’ antwoordt hij zonder die intense donkerblauwe blik van haar af te wenden.

Ze laat een bonbon vallen en kijkt naar haar schoot. Haar oog valt op haar stoffige gympen, die ze vergeten is schoon te poetsen voor deze dag. Zo stom. Hoe kon ze dat nou vergeten?

Fabian buigt zich naar haar toe, tot zijn gezicht dicht bij dat van haar is. Zo dichtbij dat ze de geur van zijn aftershave kan ruiken.

‘Je bent... bloedmooi...’ zegt hij.

Ze pakt een servet, doopt een puntje in een glas water en veegt het restje chocola van haar jeans.

‘Waar is Sanna eigenlijk gebleven?’ vraagt hij.

‘Ze houdt vast Sixten in de gaten. Hij zit net buiten de deur, op het dek, daar is schaduw.’

‘Ik heb trouwens zojuist nog een nieuwsbericht gelezen over, eh...’

‘Nog een? Verdomme...’

‘Het is gewoon de tijd van het jaar.’

Eir knikt. Ze kan ook zelf niet ontkennen dat elke herfst een herinnering is aan de moord van drie jaar geleden. Het mislukte onderzoek was een van de meest omvattende in de geschiedenis van het eiland.

‘Het zal wel weer overwaaien,’ mompelt ze.

Fabian knikt langzaam.

‘Ik hoop alleen dat Sanna die verrekte roddels niet leest,’ vervolgt ze.

‘Als ze ze wel leest, kan ze er heus wel mee omgaan.’

‘Ik weet het niet... Ze heeft het er namelijk nooit meer over.’

‘Misschien omdat ze er niet de hele tijd aan loopt te denken, zij heeft toch ook die beelden gezien van die beveiligingscamera in de passantenhaven op het vasteland?’

Eir reageert niet. Fabian doelt op een gebeurtenis van een jaar geleden. Een camera bij een haventje voor passanten op het vasteland had Jack Abrahamsson gefilmd. De dag daarna was er een motorboot vermist. Een paar dagen later werd die boot teruggevonden, leeg, drijvend met de stroom mee ten noorden van het eiland. De theorie is dat Jack de boot heeft gestolen en geprobeerd heeft ermee terug naar het eiland te komen, maar halverwege door slecht weer is overvallen. Sindsdien is het wachten op iemand die kan bevestigen dat de jongen, die zo wreed vijf mensen had doodgestoken, zelf dood is.

‘Het is toch afschuwelijk als hij binnenkort een keer aan land spoelt,’ zegt ze.

‘Ja, tragisch.’

‘Nee, ik bedoel afschuwelijk als iemand van óns hem weer zou moeten zien.’

Als Sanna verschijnt, trekt Fabian de stoel naast zich naar achteren en gebaart dat ze moet gaan zitten.

Eir leest geconcentreerd een sms’je van de officier van justitie. Fabian geeuwt en kijkt verontschuldigend naar Sanna.

‘Gisteren nog laat gewerkt?’ vraagt ze. ‘Vermoeden van een verkeerde behandeling door het ziekenhuis?’

Hij knikt. ‘Hoe bevalt het je op het platteland?’

‘Het is gewoon een klein dorp, geen kleiakker of zo.’

‘Dus het bevalt je daar?’

‘Zo zou je het kunnen zeggen.’

‘Je hebt dus geen spijt?’

‘Nee.’

Fabian glimlacht. ‘Dus nu onderzoek je kippendiefstallen en zo?’
Op Sanna’s gezicht verschijnt een glimlach.

Eir kijkt naar hen. Fabian gaat respectvol en met een zekere afstand met Sanna om, zijn stem klinkt warm. Toen ze nog met Sanna samenwerkte bediscussieerde hij zaken altijd met Sanna op een manier waarop hij dat nooit met haar doet. Ze hebben iets samen, een soort verbondenheid, die er al lang voordat zij in beeld kwam was. Ze voelt een klein steekje opkomen, jaloezie misschien, maar duwt het meteen weer weg.

‘Oké, iemand nog wat wijn?’ vraagt ze terwijl ze haar blik boven het witte tafellaken heen en weer laat gaan. Aan de andere kant van de tafel zit Alice te babbelen met Bernard Hellkvist, Sanna’s vroegere, onafscheidelijke collega, terwijl Jon Klinga een beetje alleen zit en op zijn mobiel kijkt. Jon ziet er schaamteloos netjes uit, ook zonder zijn uniform. Goedverzorgd. Perfect geschoren, zijn dikke haar met gel in model gehouden, een lichtblauw overhemd onder zijn pak. Als Bernard tegen hem sist dat hij wat respect moet tonen en het geluid van zijn mobiel zachter moet zetten, legt hij in plaats daarvan de telefoon op tafel zodat iedereen het toestel kan zien.

‘Wat is dat?’ vraagt Alice. ‘Hoewel ik dit eigenlijk ook niet oké vind. We hebben zojuist gezien hoe de weduwe van Eken zijn as uitstrooide...’

Jon onderbreekt haar. ‘Het is Axel Orsa weer. Dit was een paar dagen geleden op tv en nu hebben ze het op internet gezet.’

‘Zet uit,’ zegt Bernard terwijl hij zuchtend opstaat. ‘Niemand heeft vandaag behoefte aan die klootzak.’ Hij loopt op een sukkeldrafje naar de toiletten.

Naar aanleiding van het overlijden van de politiechef had Axel Orsa, een jonge journalist bij een van de plaatselijke kranten, een artikel over zijn werkzaamheden geschreven. Hij had Eken inefficiënt en corrupt genoemd. Het artikel ademde ook een groot wantrouwen tegen de politici op het eiland, maar toch vooral tegen de politie, die volgens Axel Orsa niet genoeg deed om de meest kwetsbaren te beschermen. Zijn onverwachte aanval kreeg extra veel aandacht vanwege de komende verkiezingen. Het vertrouwen van de mensen

in de politici daalt al langer, en na jaren van wat algemeen als ondemocratische beslissingen wordt gezien over alles variërend van bosbescherming en landbouwsubsidies tot gezondheidszorg, begint de paranoia zich te verspreiden.

Jon zet het geluid iets harder, leunt op zijn ellebogen en klikt telkens een paar seconden vooruit in het videofragment tot hij tevreden is.

‘Hij geeft niet toe, die vent,’ zegt hij terwijl hij het geluid nog wat harder zet.

Sanna kijkt naar de weduwe van Eken, maar die merkt niets.

Het beeldscherm van het mobieltje op tafel flitst even als de opname overgaat van een beeldmontage naar een kleine, verlichte studio van de lokale televisie. Axel Orsa zit met zijn benen over elkaar. Hij is lang en mager. De blik achter zijn dikke brillenglazen is zelfverzekerd. Het kunstlicht in de studio legt een glans over de fijne trekken van zijn gezicht. De interviewer vraagt hem uit te leggen wat hij bedoelt met ‘Het politiek gemotiveerde geweld neemt toe’.

‘We zijn aan het einde van een verkiezingscampagne. Tegelijkertijd waarschuwen de politici al het hele jaar voor verkiezingsfraude. Mensen voelen een toenemend wantrouwen tegen de gemeente en tegen de elite die hier op het eiland de dienst uitmaakt. Neem de kalkwinning als voorbeeld. De verwoesting door de grote ondernemingen heeft ervoor gezorgd dat op het zuidelijke deel van het eiland het water is verpest. Mensen kijken in hun waterput of draaien de kraan open en het water is bruin. Zou u uw kinderen dat te drinken geven? Wie heeft de wereldwijde kalksteenindustrie toestemming gegeven om hier onze kalk op te blazen? Bij welke partij stond in het vorige verkiezingsprogramma dat als we daarop stemden, we de politici het recht gaven ons drinkwater te verontreinigen en onze gezondheid en die van de dieren op het spel te zetten, in ruil voor werkgelegenheid op korte termijn?’

‘We hebben hier op het eiland toch altijd kalk gewonnen,’ werpt de interviewer tegen. ‘Zouden mensen echt de straat opgaan omdat we niet een soort referendum hebben gehouden over de contracten die zijn afgesloten?’

‘Tegenwoordig ontgint men net zoveel in één jaar als in de afgelo-

pen duizend jaren samen. Door buitenlandse bedrijven wordt onze kalk op enorme schaal opgeblazen.'

'Buitenlandse ondernemingen die volgens de regels een vergunning hebben gekregen.'

'Wie zegt dat? Ik denk dat we de besluitvaardigheid en capaciteit van mensen onderschatten, zodra ze eenmaal begrijpen wat de risico's zijn van de macht van incompetente politici. Als we het lokale bestuur eigenmachtig zijn gang laten gaan, wat gebeurt er dan? Vandaag verkopen ze ons grondwater. Wat verkopen ze morgen?'

'Wat is uw antwoord daarop?'

'Het is niet mijn werk om antwoorden te geven. Het is de verantwoordelijkheid van de politici om het vertrouwen van de bevolking te herwinnen. Mijn rol is alleen maar het belichten van de problematiek, zodat de mensen zelf hun democratische rechten kunnen gebruiken en invloed kunnen uitoefenen op hun eigen leven.'

Bernard komt terug en schuift zijn stoel achteruit; het schurende geluid maakt dat Jon zijn mobiel uitzet. Kort daarop wordt het stil rond de tafel. De weduwe van Eken staat op en heft haar glas. Ze probeert iets te zeggen, maar heeft haar stem niet onder controle. Ze zakt terug op haar stoel, staart recht voor zich uit, draait bezorgd aan haar trouwring.

'Al die verdomde huwelijken,' mompelt Eir. 'Aan het einde is er altijd een die achterblijft.'

Fabian legt zijn hand op haar been.

'Is er iemand van wie ik straks een lift kan krijgen?' vraagt ze. 'Fabian moet weg om zijn jongensweekend voor te bereiden...'

'Je kunt wel met mij meerijden als je wilt,' zegt Alice, waarna ze een slokje water neemt.

'Over jongens gesproken,' zegt Bernard. 'Hebben jullie iets gehoord over de opvolger van Eken? Niklas Jovanovic heet hij, toch?'

'Hij moet in elk geval nogal een charmeur zijn,' zegt Alice. 'Dat zeggen althans mijn voormalige collega's op het vasteland. Iemand vertelde me dat zijn dochter hier studeert en dat hij daarom hiernaartoe komt. Zijn spullen staan al in zijn kamer, maar hij begint pas maandag.'

‘Ik heb gehoord dat hij contact heeft met een paar echte zwaar-gewichten op nationaal niveau,’ zegt Eir. ‘Dat hij verrekke goed is in het regelen van middelen en dat hij iemand is die volledig schijt heeft aan roddels en aan wat andere mensen denken.’

‘In tegenstelling tot Eken,’ vult Jon aan. ‘Die zaken in de doofpot stopte en politieke spelletjes speelde. Kun je het er achteraf dan in elk geval mee eens zijn dat we geen bal aan hem hebben gehad?’ Hij kijkt Sanna strak aan.

Het geluid van het schip dat aanlegt. Stoelen worden achteruitge-schoven en de deuren naar het dek gaan open.

Sanna’s mobieltje trilt en ze haalt hem uit haar zak.

‘Ja?’ zegt ze terwijl ze aarzelend opneemt; ze staat op en doet een paar stappen opzij.

Fabian doet zijn jasje aan en checkt de tijd op zijn mobiel.

‘Ga jij maar,’ zegt Eir. ‘Ik wil nog even met Sanna praten...’

Hij drukt haar kort tegen zich aan voor hij naar de deuren loopt.

Als Sanna terugkomt, zucht ze. ‘Ik moet ervandoor.’

‘Waar ga je naartoe?’ vraagt Eir meteen. ‘Wie had je aan de lijn?’

‘De wachtcommandant van het bureau. Een tienermeisje dat 112 heeft gebeld. Zij en een paar vriendinnen beweren dat ze bij een verlaten boerderij, iets ten oosten van het dorp, een jongen naakt hebben zien rondwalen.’

‘Maar jij bent nu toch hier? Ze kunnen toch die Anton wel bellen, of hoe hij ook heten mag, die samen met jou die kartonnen doos bemant?’

‘Ze hebben geprobeerd hem te bereiken.’

‘Aha. Zal ik met je meegaan?’

Sanna zwaait afwerend met haar hand.

‘Nee, het is vast niks bijzonders.’

Als Eir en Alice een paar minuten later op de parkeerplaats van de haven staan, zien ze Sanna’s auto over de weg verdwijnen. Sixtens grote silhouet is als een geestverschijning op de achterbank te zien. Alice speelt met haar autosleutels, gooit ze van de ene hand in de andere.

'Ik sta daar geparkeerd,' zegt ze en ze wijst naar een paar auto's verderop.

'Zeg, heb jij ook die artikelen over de moorden gelezen, die weer beginnen te verschijnen?'

'Ja.'

'Mensen zijn ongelooflijk, verdomme... Vergeten ze dan nooit iets?'

Alice glimlacht.

'Wat is er?' vraagt Eir.

'Niets. Kom je mee?'

'Ja, maar ik wil verdomme graag weten wat er zo leuk is. Mensen doen net alsof zij Jack Abrahamsson expres heeft laten gaan, en jij haalt alleen maar je schouders erover op, toch?'

Er speelt weer een glimlachje rond Alice' mondhoeken, maar deze keer krijgt het geen houvast.

'Mensen zijn gewoon gevoelig voor krantenkoppen. En jij vloekt zoveel dat ik nauwelijks begrijp wat je zegt.'

Eir houdt haar hoofd scheef. 'Ben ik niet kindvriendelijk genoeg voor jou?'

'Ik snap gewoon niet waarom jij altijd zo verduiveld...'

Eir zucht. 'Sorry... Ik ben het alleen zo zat dat dat onderzoek ons na drie jaar maar blijft achtervolgen... Ik las eerder vandaag een heel aantal artikelen over de vraag waarom kinderen moorden plegen... Dat maakt de mensen bang en bange mensen gaan zich soms als gekken gedragen...'

Alice knikt.

'Naar het bureau?'

Eir haalt haar schouders op.

'Wil je niet ergens stoppen om wat te eten? Ik zag dat je op dat schip de sandwiches niet hebt aangeraakt.'

'Ik eet geen garnalen.'

'Dat wist ik niet.'

'Nee, hoe zou je dat ook kunnen weten? Ik heb het waarschijnlijk nooit verteld.'

Eir slaat een mug weg uit haar hals en wuift zich wat koelte toe.

‘Jij vertelt sowieso nooit iets. Zelfs niet wat voor eten je lekker vindt. Je maakt zelfs geen grapjes over met wie van het bureau je wel naar bed zou willen. Niets.’

‘Ik heb niks te vertellen over mijn privéleven, als je dat bedoelt, want ik maak nooit iets mee.’

Eir lacht aarzelend. Alice slaat haar ogen ten hemel.

‘Ik werk en ik ga naar de sportschool. Lees, kijk naar films en tv-series. Dat is het ongeveer.’

‘En die jongen dan, die op het vasteland?’

Alice schopt tegen een steentje.

Eir heeft meteen spijt van haar vraag. Waarom zou Alice er nu plotseling wel over willen praten, terwijl ze zich een paar maanden geleden in het toilet had opgesloten om een troostende hand op haar schouder te ontlopen nadat haar vriend het had uitgemaakt?

‘Dat is lang geleden,’ zegt Alice.

Jon komt de parkeerplaats op lopen. Zonder zijn blik van zijn mobiel af te wenden komt hij naast hen staan.

‘En wat gebeurt hier?’

‘Wij gaan,’ zegt Alice.

‘Wat een toestand,’ zegt Jon terwijl hij zijn mobiel wegstopt. ‘Eerst de as van Eken in zee gooien en daarna Sanna weer in ons midden moeten zien.’

Eir voelt een kapotte naad in haar zak, begint eraan te krabben.

‘Waar is ze nu?’ vervolgt Jon.

‘Ze is net weggereden.’

Jon spant zijn kaken aan.

‘Een wonder dat ze haar rijbewijs nog heeft. Gelet op de hoeveelheid pillen die ze normaal gesproken slikt voor ze achter het stuur kruipt.’

Een pick-up die op de parkeerplaats keert, dwingt hen alle vier een stap achteruit te doen.

‘Dat is nu al een poosje geleden,’ reageert Eir. ‘Dat was toen ze zich beroerd voelde. Echt beroerd. Nu is ze weer in orde.’

Jon grijnst. Nadat hij is weggelopen wendt Alice zich tot Eir.

‘Met hém zou ik wel naar bed willen.’

Eir moet lachen.

‘Met Jon? Ja hoor, tuurlijk.’

Maar Alice vertrekt geen spier. Eir kijkt haar onderzoekend aan, schudt verbaasd haar hoofd. Dan verschijnt er een frons van walging op haar gezicht.

‘Heb je hem in de kleedkamer gezien?’

‘Ja.’

‘En het hakenkruis op zijn borst...?’

‘Het wéggehaalde hakenkruis. Hij was nog maar een tiener toen hij die tattoo liet zetten.’

Eir haalt diep adem. Alice is doodstil. Ze ziet er onschuldig uit achter die lichte bril.

‘Misschien was hij toen alleen maar lid van een soort groep? Werd hij als het ware meegezogen in een tienerbende?’

Eir werpt haar een verwijtende blik toe. Alice moet lachen.

‘Wat? Ben ik volgens jou nu niet léúk genoeg?’

Eir glimlacht. ‘Oké, gekke meid, zullen we gaan?’

Alice doet haar auto van het slot. Jon rijdt langzaam voorbij. Hij zwaait zonder zijn hoofd naar hen om te draaien.

Alice’ mondhoeken gaan ietsje omhoog.

‘Je kunt over Jon zeggen wat je wilt, maar eigenlijk ben ik het met hem eens,’ zegt ze.

‘Over?’

‘Sanna.’

‘Oké,’ verzucht Eir en ze wil zich net op de autostoel laten zakken als Alice verdergaat.

‘Ik weet dat ze jouw maatje is, maar ze heeft nog een hele weg te gaan voor ze echt weer in orde is.’

‘Het komt wel goed met haar.’

Alice aarzelt. ‘Misschien.’

‘Misschien?’

‘Ja, misschien. Maar ik denk dat je daar geen rekening mee moet houden.’